

3. Александров Д. О. Загальна психологічна характеристика професійної діяльності працівника Національної поліції. Юридична психологія. 2016. № 1. С. 108–117.

4. Александров Д. О. Психологічний зміст основних видів правоохоронної діяльності працівника ОВС. Актуальні проблеми психології: зб. наук. пр. Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка. Київ, 2013. Т. 11. С. 19–27.

5. Назарова О. М. Требования предъявляемые к кабинету психологической разгрузки и его роль в психологической реабилитации личного состава / О. М. Назарова, В. А. Петлина // Молодой ученый. – 2016. № 27. – С. 794.

6. Почебут Л. Г. Организационная социальная психология: учебное пособие / Л. Почебут, В. Чикер. – Санкт – Петербург: Изд-во «Речь», 2002.

7. Рабочая книга практического психолога: [пособие для специалистов, работающих с персоналом] / под ред. А. А. Бодалёва, А. А. Деркача, Л. Г. Лаптева. – Москва: Изд-во Ин-та Психотерапии, 2002.

Корень Ирина Іванівна,

завідувач відділення психологічного забезпечення Одеського державного університету внутрішніх справ

ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВІДБІР КАНДИДАТІВ НА СЛУЖБУ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ТА НА НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ МВС УКРАЇНИ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ

Система вищої освіти на сьогодні поступово проходить реформування. З прийняттям Закону України «Про вищу освіту» зміст навчання переорієнтувався на компетентнісно орієнтований підхід. На відміну від традиційного для педагогіки прагнення обмежитися формуванням у здобувачів вищої освіти знань, умінь та навичок, компетентністний підхід у системі освіти має інноваційний характер. Його головною ідеєю є підсилення практичної орієнтації освіти.

Компетентнісно орієнтована освіта має сприяти набуттю особами, які навчаються, певних типів, видів і підвидів компетентностей, комплексному засвоєнню потрібних знань і способів практичної діяльності, завдяки чому людина успішно зможе реалізувати себе в різних галузях своєї професійної діяльності, набуде соціальної самостійності, стане мобільною та кваліфікованою, буде вільно орієнтується в навколишньому середовищі та успішно вирішувати складні технологічні завдання [1].

Торкнулися зміни й закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання МВС України у контексті осучаснення програм

підготовки, переорієнтування теоретичного навчання на практичне, модифікація змістовного наповнення структури знань, умінь на навичок.

Навчання у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання МВС України має свої специфічні особливості, й тому у 2004 році була запроваджена система професійно-психологічного відбору кандидатів на службу в ОВС та на навчання у ВНЗ МВС України. Однак, з 2017 року кандидати на навчання у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання МВС України, поглиблені психологічні вивчення не проходять взагалі.

Й це вже стало давати негативні результати. Так, наприклад, у Одеському державному університету внутрішніх справ, були звільнені з лав Національної поліції України та відраховані з університету курсанти першого курсу у:

- 1) 2015 році – 5 осіб, що складає 0,9 % від загальної кількості курсантів;
- 2) 2016 році – 7 осіб, що складає 2,9 % від загальної кількості курсантів;
- 3) 2017 році – 19 осіб, що складає 3,4 % від загальної кількості курсантів;
- 4) 2018 році – 20 осіб, що складає 12 % від загальної кількості курсантів.

Отже, це свідчить про те, що все ж таки професійно-психологічний відбір кандидатів на службу в органах Національної поліції та на навчання у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання МВС України дозволяв відбирати осіб, які були би спроможними служити у лавах Національної поліції України.

Зазначений факт підтверджується також даними, щодо кількості осіб до групи посиленої психологічної уваги (ГППУ) у зв'язку з труднощами процесу адаптації до умов навчання. Так, у університеті було включено до ГППУ у зв'язку з труднощами процесу адаптації до умов навчання у:

- 1) 2015 – 1 особа, що складає 2,3 % від загальної кількості зарахованих до ГППУ курсантів
- 2) 2016 – 5 осіб, що складає 16 % від загальної кількості зарахованих до ГППУ курсантів
- 3) 2017 – 15 осіб, що складає (34 % від загальної кількості зарахованих до ГППУ курсантів
- 4) 2018 – 11 осіб, що складає (48 % від загальної кількості зарахованих до ГППУ курсантів.

Отже, під час реформування системи освіти у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання МВС України, втрачено такий необхідний напрям роботи, як – професійно-психологічний відбір кандидатів на службу в органах Національної поліції та на навчання у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання МВС України. Тому, набуває актуальності питання відновлення такого

напряму діяльності психологів Національної поліції. Також модифікації напрямів вивчення кандидатів на службу в органах Національної поліції та на навчання у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання МВС України. Ми вважаємо, що слід вивчати:

- 1) мотивацію кандидата;
- 2) особистісні, професійні та соціальні настановлення кандидата;
- 3) професійно важливі якості кандидата (інтелектуальні, комунікативні, вольові, соціально-спрямовані, лідерські та ін.);
- 4) морально-психологічні характеристики кандидата.

Це дозволить відбирати найбільш гідних кандидатів на службу в органах Національної поліції та на навчання у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання МВС України.

Список використаних джерел

1. Цільмак О.М. Професіогенез компетентності фахівців кримінальної міліції: теорія та практика [Текст] : монографія / О. М. Цільмак . – Одеса: РВВ ОДУВС, 2011. – 432 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 384–431.

Новікова Наталя Анатоліївна,

завідувач відділення психологічного забезпечення відділу кадрового забезпечення Харківського національного університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДЖЕННЯ КУРСАНТІВ ПІД ЧАС ТАБІРНИХ ЗБОРІВ

Головним завданням практичних психологів у супроводженні курсантів під час табірних зборів в ЗВО зі специфічними умовами навчання є забезпечення їх максимальною психологічною підтримкою та допомогою у подоланні стресових станів, пов'язаних з процесом адаптації.

Адаптацію у широкому розумінні трактують як зміни, що супроводжують на рівні психічної регуляції процес активного пристосування індивіда до нових умов життєдіяльності.

У психології термін «адаптація» вживається, з одного боку, для позначення властивості людини, яка характеризує його стійкість до умов середовища, виражаючи рівень пристосовності до них. З іншого боку, адаптація виступає як процес пристосування людини до мінливих умов. Дуже важливо усвідомлювати також взаємний характер адаптації людини й того середовища, з яким вона вступає в регулятивні адаптаційні зв'язки [2; 3].

Аналіз теоретичних робіт з питань адаптації показує, що існує багато визначень цього поняття. Нам представляється найбільш правильним і сучасним визначення психічної адаптації Ф. Березиним: